

modelov – sa podrobnejšie zameriava na jeden špecifický druh operačného rizika, modelové riziko. Toto riziko je spôsobené tým, že na odhad finančných rizík sa používajú kvantitatívne modely, ktoré sú do určitej miery zjednodušením objektívnej reality. V kapitole sú stručne opísané aj nástroje na riadenie modelového rizika – validácia modelov, testovanie výkonnosti modelov a iné.

Deviata kapitola – *Praktické východiská modelov merania rizík – regulačný rámec* – približuje základné princípy regulácie merania finančných rizík podľa tzv. Novej kapitálovej dohody z Bazileja z roku 2006 (Bazilej II) a uvádza aj základné zmeny v meraní a riadení finančných rizík, ktoré priniesla táto revidovaná kapitálová dohoda. Pozornosť je v tejto kapitole venovaná aj jednotnej metodológii simultánneho merania viacerých druhov finančných rizík na základe portfóliového prístupu.

Pre lepšiu názornosť a zrozumiteľnosť všeobecného výkladu problematiky je text

doplnený množstvom konkrétnych prípadových štúdií a príkladov aj s výpočtami. Prehľadnosť uľahčujú početné grafy a tabuľky. Keďže ide o relatívne náročnú problematiku, ktorej výklad a pochopenie sa neobíde bez určitého matematicko-štatistického aparátu, je nevyhnutné postupovať pri štúdiu publikácie veľmi pozorne a sústredene.

Text svojou vysokou odbornou úrovňou dokumentuje bohaté teoretické vedomosti a praktické skúsenosti autorov v danej oblasti, ktorí pri jej spracúvaní využili aj široké spektrum prevažne zahraničnej literatúry. Vzhľadom na odbornosť, komplexnosť a hĺbku spracovania je publikácia významným obohatením teórie i praxe merania a riadenia rizík, ako aj vhodnou učebnou pomôckou. Ako vysokoškolská učebnica je určená študentom Ekonomickej univerzity v Bratislave, ako i pracovníkom výskumných ústavov a inštitúcií so záujmom zvyšovať si svoju kvalifikáciu.

Jana Mikóczyová

MENBERE T. WORKIE a kol.: *Vývoj a perspektívy svetovej ekonomiky: Globálna finančná a hospodárska kríza. Príčiny – náklady – východiská.* Bratislava: EÚ SAV, 2009. 284 s. ISBN 978-80-7144-175-5

Monografia Menbere T. Workie a kol.: *Vývoj a perspektívy svetovej ekonomiky: Globálna finančná a hospodárska kríza. Príčiny – náklady – východiská* je výsledkom riešenia dlhodobého projektu, ktorý sa začal realizovať v rámci EÚ SAV v roku 2006; predkladaná monografia je v poradí už štvrtým realizačným výstupom z tohto projektu.

Monografia sa začína *Predslovom* riaditeľa EÚ SAV (M. Šikula) a celkovým zhrnutím vedúceho autorského kolektívu (Membere T. Workie). Pozostáva z troch kapitol, obsahuje zoznam literatúry, zoznam grafov a obrázkov a zoznam tabuliek. Výklad je doplnený bohatým štatistickým materiálom buď v tabuľkách, alebo v grafickom spracovaní.

Práca má ucelený charakter, jej obsah je vhodne štruktúrovaný do jednotlivých kapitol, pričom v zásade vychádza z osvedčenej štruktúry monografie z roku 2008. V úvodnej kapitole *Nové trendy vo svetovej ekonomike v kontexte*

finančnej a hospodárskej krízy: globálny a regionálny pohľad autori poukazujú na zásadné turbulencie globálneho ekonomického prostredia, súvislosti prebiehajúcej finančnej a hospodárskej krízy z hľadiska jej príčin, transmisného mechanizmu a globálnej synchronizácie hospodárskeho cyklu, keď všetky krajiny spoločne zaznamenávajú ekonomické problémy, ako aj na nebezpečenstvo morálneho hazardu súvisiace s fiškálnymi stimulmi v rámci záchranných balíčkov štátov (Membere T. W.), skúmajú hospodársky vývoj v USA vedúci k vzniku finančnej krízy a implikácie pre japonskú ekonomiku (B. Hošoff), analyzujú zhoršujúci sa vývoj v západnej Európe, smerujúci od spomalenia hospodárskeho rastu k hlbkej ekonomickej recesii (J. Iša), všímajú si dosah finančnej a hospodárskej krízy na ekonomiky nových členských štátov Európskej únie – EÚ 10, s osobitným zameraním na slovenskú ekonomiku a krajiny V4 (I. Šikulo-ová), skúmajú dosah svetovej finančnej a hospo-

dárskej krízy na Čínu (D. Brzica) a na ruskú ekonomiku (V. Hvozdíková).

V druhej kapitole *Zmeny v dynamike zahraničného obchodu a v mobilite globálneho kapitálu v dôsledku finančnej a hospodárskej krízy* sú rozpracované otázky vplyvu finančnej krízy na vývoj svetového obchodu, pričom osobitná pozornosť sa venuje zahraničnému obchodu Číny (S. M. Obadi), a trendy vývoja PZI vo svete, v krajinách SVE a osobitne v SR v podmienkach globálnej finančnej krízy (M. Šestáková).

V tretej kapitole nazvanej *Niektoré súvislosti finančnej a hospodárskej krízy a reakcia hospodárskej politiky* je v centre pozornosti kritický hodnotiaci prístup k súčasnej finančnej a hospodárskej kríze, ktorej hlbinné príčiny tkvejú vo financializácii kapitálu (M. Šíkula). Autori ďalej analyzujú charakter a mechanizmy globálnej hospodárskej krízy (P. Staněk), postavenie a úlohu hospodárskej politiky vlád, pričom zároveň upozorňujú na jej slabé miesta i na pravdepodobnosť vytvorenia novej bubliny štátnych dlhopisov (P. Staněk, I. Pauhofová). V závere sa skúma úloha suverénnych fondov na finančných trhoch a formovanie novej finančnej architektúry sveta v období prebiehajúcej krízy (I. Pauhofová).

Posudzovaná monografia *Vývoj a perspektívy svetovej ekonomiky: Globálna finančná a hospodárska kríza. Príčiny – náklady – východiská*, predstavujúca súčasť riešenia výskumného projektu VEGA č. 2/0080/09 a APVV-0599-07, je výsledkom výskumnej

činnosti skúsených a erudovaných pracovníkov Ekonomického ústavu SAV, ktorí sa danou problematikou zaoberajú už dlhodobo a majú o nej dobrý prehľad. Predmetná monografia analyzuje najnovšie trendy v svetovej ekonomike a kontroverznú pozíciu hospodárskej politiky v kontexte prebiehajúcej finančnej a hospodárskej krízy. Nadväzuje na predchádzajúce monografie kolektívu autorov z EÚ SAV, ktoré vychádzajú pravidelne s ročnou periodicitou: Menbere T. Workie a kol.: *Vývoj a perspektívy svetovej ekonomiky. Globálna konkurencieschopnosť a energetická a demografická kríza*. Bratislava: EÚ SAV 2006, Menbere T. Workie a kol.: *Vývoj a perspektívy svetovej ekonomiky – Prínos informačných technológií a hrozba klimatických zmien*. Bratislava: EÚ SAV 2007, a Menbere T. Workie a kol.: *Vývoj a perspektívy svetovej ekonomiky – Turbulencie na finančných trhoch a dilemy hospodárskej politiky*. Bratislava: EÚ SAV 2008, čím prispieva ku kontinuite poznávania vývoja svetovej ekonomiky. Zároveň nastolené problémy poskytujú námety na ďalší vedecký výskum.

Posudzovaná monografia, prezentujúca výsledky výskumu vybraných aktuálnych otázok súčasnej svetovej ekonomiky, je primárne určená predstaviteľom podnikateľskej sféry a centrálnych orgánov. Ako cenný zdroj poznatkov však úspešne poslúži aj širšej odbornej verejnosti, predovšetkým vysokoškolským učiteľom a študentom ekonomických fakúlt.

Vladimír Gonda

KRUGMAN, Paul: *Návrat ekonomické kríze*. Vyšehrad, spol. s r.o., 2009. ISBN 978-80-7021-984-3

Globálna finančná kríza, ktorá sa začala prejavovať už v polovici roku 2007, zaskočila svet svojím rozsahom a silou a priniesla so sebou množstvo analýz a štúdií, snažiacich sa vysvetliť dôvody vzniku kríz a hľadajúcich možnosti ako im zabrániť v budúcnosti. Recenzovanú

knihu, napísanú neformálnym, odľahčeným štýlom, sám autor charakterizuje ako „v zásade analytickú úvahu“, v ktorej sa vyhýba suchému teoretickému výkladu a nezrozumiteľnému žargónu². Publikácia, členená na úvod a desať kapitol, analyzuje súvislosti vedúce k vzniku

¹„Nezaoberá sa ani tak tým, čo sa stalo, ako skôr prečo sa to stalo“ (s. 11).

²„Svet teraz potrebuje poučený zásah a dopracovať sa k nemu predpokladá prezentovať myšlienky tak, aby sa stali prístupné čo najširšiemu okruhu zainteresovaných osôb, nielen hŕstke ekonómov s akademickými titulmi“ (s. 11).